Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Image not found or type unknow

Державний обліковий номер: 0823U101583

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 04-12-2023

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ № 02/12 від 17.01.2024

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мозговая Наталя Анатоліївна
2. Natalia Mozghovaia

Кваліфікація: 081

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0000-1451-8941

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Право

Дата захисту: 22-12-2023

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача: Донецький окружний адміністративний суд

Код за ЄДРПОУ: 35099148

Місцезнаходження: вул. Добровольського, буд. 1, Слов'янськ, Краматорський р-н., 84122, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 11.051.058

Повне найменування юридичної особи: Донецький національний університет імені Василя Стуса

Код за ЄДРПОУ: 02070803

Місцезнаходження: вул. 600-річчя, буд. 21, Вінниця, Вінницький р-н., 21021, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Донецький національний університет імені Василя Стуса

Код за ЄДРПОУ: 02070803

Місцезнаходження: вул. 600-річчя, буд. 21, Вінниця, Вінницький р-н., 21021, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.07.01

Тема дисертації:

1. Соціальне підприємництво: теоретико-правовий аспект

2. Social Entrepreneurship: Theoretical and Legal Aspect

Реферат/анотація:

1. Дисертацію присвячено комплексному дослідженню теоретико-правових аспектів соціального підприємництва. У розділі 1 «Соціальне підприємництво як юридична та загальносоціальна категорія» досліджено поліаспектність природи соціального підприємництва, трансформацію його ролі у межах різних підсистем соціальної системи, значення розвитку соціального підприємництва для становлення соціальної держави, а також комплекс економічних та соціально-юридичних передумов соціального підприємництва. Зроблено висновок, що конституційне право людини на заняття підприємницькою діяльністю (яке відноситься до другого покоління прав людини) з урахуванням суспільного розвитку на сучасному етапі трансформувалося у право на здійснення соціального підприємництва, як новітнє право четвертого покоління. Проаналізовано співвідношення соціального підприємництва з суміжними категоріями. Зокрема, зазначається, що соціальна відповідальність бізнесу та соціальне підприємництво співвідносяться як частина та ціле. На підставі проведеного аналізу стверджується, що з доктринальної точки зору соціальне підприємництво є комплексним інтерсистемним інститутом, який на сучасному етапі має подвійну

соціально-економічну природу. Це знаходить вираз навіть у складності наукового розмежування груп соціальних та економічних прав і свобод людини, які науковцями нерідко розглядаються у нерозривному взаємозв'язку. Зазначається, що як інститут права соціальне підприємництво наразі ще не сформоване, оскільки законодавство України не містить спеціальних норм, які б регулювали порядок здійснення такої діяльності. У роботі виділяється два типи суб'єктів соціального підприємництва, які мають суттєві відмінності у правовому статусі: 1) створені громадськими організаціями для забезпечення реалізації своєї статутної діяльності (некомерційні); 2) створені іншими юридичними та фізичними особами (комерційні). Дохід від діяльності перших не може розподілятися між власниками і у повному обсязі спрямовується на реалізацію статутних цілей громадського об'єднання. Такий тип соціального підприємництва збігається з розумінням здійснення підприємницької діяльності громадськими об'єднаннями. Під другим типом соціального підприємництва (який не виділяється законодавством України), пропонується розуміти таку господарську діяльність, яка, крім реалізації соціальної місії, спрямована також і на отримання прибутку, який розподіляється між власниками у частці, що не перевищує 50%. Така діяльність суттєво відрізняється від діяльності громадських об'єднань, тому можна констатувати, що соціальне підприємництво лише частково співпадає з діяльністю останніх. У правовій площині під соціальним підприємництвом пропонується розуміти таку господарську діяльність, не менше 50% прибутку якої реінвестується суб'єктом господарювання у реалізацію статутної суспільно корисної мети та(або) спрямовується на здійснення соціальних проєктів. У розділі 2 «Правове регулювання соціального підприємництва» здійснено системний аналіз законодавства, яке опосередковано регулює соціальне підприємництво в Україні (оскільки спеціальних норм щодо такої діяльності у національній системі права наразі не закріплено), розкриваються суб'єкти та мета соціального підприємництва. Обгрунтовано, що комерційне соціальне підприємництво може здійснюватися в організаційно-правових формах: приватного підприємства, господарського товариства, кооперативу, а також фізичної особи – підприємця 2-4 груп. Виявлено, що одним із основних чинників, які принципово відрізняють соціальне підприємництво від підприємництва як такого, – є соціально корисна мета, яка властива усім без винятку соціальним підприємствам (комерційного та некомерційного типу) та фізичним особам – підприємцям. Пропонується зробити акцент на податкову підтримку суб'єктів соціального підприємництва. Зокрема, доцільним буде встановлення податкових канікул строком на два роки з моменту державної реєстрації соціального підприємства або фізичної особи – соціального підприємця щодо сплати податку на прибуток підприємств та, відповідно, єдиного податку. Після закінчення дворічного строку з моменту державної реєстрації пропонується стягувати з соціальних підприємств податок на прибуток лише в частині прибутку, який не є реінвестованим у статутну соціальну діяльність підприємства та не спрямований на реалізацію громадських (соціальних) проектів. Фізична особа – соціальний підприємець після закінчення дворічного строку з моменту державної реєстрації починає сплачувати єдиний податок у розмірі, який відповідає групі, на якій він зареєстрований. Проте, ліміт його доходу обчислюється за винятком сум, реінвестованих у соціальну діяльність та(або) спрямованих на реалізацію громадських (соціальних) проектів.

2. The dissertation is devoted to a comprehensive study of the theoretical and legal aspects of social entrepreneurship. Chapter 1 "Social Entrepreneurship as a Legal and General Social Category" examines the multi-aspect nature of social entrepreneurship, the transformation of its role within various subsystems of the social system, the importance of the development of social entrepreneurship for the formation of the social state, as well as the complex of economic and socio-legal prerequisites for social entrepreneurship. It is concluded that the constitutional right of a person to engage in entrepreneurial activity (which belongs to the second generation of human rights), taking into account social development at the present stage, has been transformed into the right to carry out social entrepreneurship, as the newest right of the fourth generation. The correlation of social entrepreneurship with related categories is analyzed. In particular, it is noted that the social responsibility of business and social entrepreneurship are correlated as part and whole. Based on the analysis, it is argued that from a doctrinal point of view, social entrepreneurship is a complex intersystem institution, which at the present stage has a dual socio-economic nature. This is reflected even in the complexity of the scientific differentiation of

groups of social and economic human rights and freedoms, which scientists often consider in an indissoluble relationship. It is noted that as an institution of law, social entrepreneurship has not yet been formed, since the legislation of Ukraine does not contain special norms that would regulate the procedure for carrying out such activities. The paper identifies two types of social entrepreneurship entities that have significant differences in their legal status: 1) created by public organizations to ensure the implementation of their statutory activities (non-commercial); 2) created by other legal entities and individuals (commercial). Income from the activities of the former cannot be distributed among the owners and is fully directed to the implementation of the statutory goals of the public association. This type of social entrepreneurship coincides with the understanding of the implementation of entrepreneurial activities by public associations. Under the second type of social entrepreneurship (which is not allocated by the legislation of Ukraine), it is proposed to understand such economic activity, which, in addition to the implementation of a social mission, is also aimed at making a profit, which is distributed among the owners in a share not exceeding 50%. Such activities differ significantly from those of public associations, so it can be stated that social entrepreneurship only partially coincides with the activities of the latter. In the legal plane, social entrepreneurship is proposed to be understood as such economic activity, at least 50% of the profit of which is reinvested by the business entity in the implementation of the statutory socially useful goal and(or) directed to the implementation of social projects. In Chapter 2 "Legal Regulation of Social Entrepreneurship", a systematic analysis of the legislation that indirectly regulates social entrepreneurship in Ukraine is carried out (since special norms regarding such activities are not yet fixed in the national legal system), the subjects and purpose of social entrepreneurship are revealed. It is proved that commercial social entrepreneurship can be carried out in organizational and legal forms: a private enterprise, a business company, a cooperative, as well as an individual entrepreneur of 2-4 groups. It is revealed that one of the main factors that fundamentally distinguish social entrepreneurship from entrepreneurship as such is a socially useful goal, which is inherent in all social enterprises (commercial and non – commercial types) and individual entrepreneurs without exception. It is proposed to focus on tax support for social business entities. In particular, it is advisable to establish tax holidays for a period of two years from the date of state registration of a social enterprise or an individual social entrepreneur for the payment of corporate income tax and, accordingly, a single tax. After the expiration of the two-year period from the date of state registration, it is proposed to collect income tax from social enterprises only in the part of profits that are not reinvested in the statutory social activities of the enterprise and are not aimed at implementing public (social) projects. An individual social entrepreneur, after the expiration of a two-year period from the date of state registration, begins to pay a single tax in the amount corresponding to the group in which it is registered. However, the limit of its income is calculated with the exception of amounts reinvested in social activities and(or) directed to the implementation of public (social) projects.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Міхайліна Т.В., Мозговая Н.А. Соціальна функція держави та соціальне підприємництво: аспекти співвідношення. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Право. 2022. Вип.70.

С. 48-53. DOI: https://doi.org/10.24144/2307-3322.2022.70.7 URL: http://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/257362
- 2. Мозговая Н.А. Соціально-правові проблеми розвитку соціального підприємництва в Україні. Правничий часопис Донецького національного університету імені Василя Стуса. 2022. № 2. С. 19-26. DOI: https://doi.org/10.31558/2786-5835.2022.2.3 URL: https://jpchdnu.donnu.edu.ua/article/view/13622
- 3. Мозговая Н.А. Соціальне підприємництво як комплексний інтердисциплінарний феномен. Правничий часопис Донецького національного університету імені Василя Стуса. 2023. № 1. Т. 2. С. 40-47. DOI: https://doi.org/10.31558/2786-5835.2023.1.2.5 URL: https://jpchdnu.donnu.edu.ua/article/view/14117
- 4. Міхайліна Т., Мозговая Н. Поняття соціального підприємництва та його співвідношення із суміжними категоріями у правовій площині. Академічні візії. 2023. Вип. 22. DOI: http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.8323437 URL: https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/544
- 5. Мозговая Н.А. Роль соціального підприємництва та проблеми його реалізації в Україні. Весняні юридичні читання – 2022. Сучасні проблеми законодавства, практики його застосування та юридичної науки. Випуск XXXI: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Весняні юридичні читання – 2022» (м. Вінниця, 28 квітня 2022 р.). Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2022. С. 57-60.
- 6. Мозговая Н.А. Розвиток соціального підприємництва як один з чинників поствоєнного відновлення України. Актуальні проблеми приватного права в умовах євроінтеграційних процесів в Україні: матер. науково-практ семінару (м. Львів, 11 листопада 2022 р.). Львів, 2022. С. 90-93.
- 7. Мозговая Н.А. Соціальне підприємництво у контексті динамічного розвитку економічної та правової систем. Гуманітарні стандарти правових систем у сучасному світі: виклики, рішення, тенденції: матеріали Міжнародного науково-практичного конгресу (м. Запоріжжя, 14-15 червня 2022 року). ЗНУ, 2022. С.134-136.
- 8. Мозговая Н.А. Соціальне підприємництво у системі чинників соціально-економічного відновлення України. Актуальні проблеми економіки, фінансів та права в умовах сучасних викликів: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (Полтава, 30 травня 2023 р.): у 2 ч. Полтава: ЦФЕНД, 2023. Ч. 1. С. 19-21.
- 9. Мозговая Н. Соціальне підприємництво у контексті становлення ідеології соціальної справедливості. Четверті наукові читання пам'яті академіка В.К. Мамутова (м. Київ-Одеса, 30 червня 2023 р.). Наук. ред. В.А. Устименко. Київ-Одеса: ДУ «ІЕПД імені В.К. Мамутова НАН України», 2023. С. 177-180.

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези; методичні документи

Соціально-економічна спрямованість: удосконалення правової основи здійснення соціального підприємництва

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0122U002368

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Міхайліна Тетяна Вікторівна

2. Tetiana Mikhailina

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1129-2470

Додаткова інформація: https://scholar.google.com.ua/citations?user=rbjJP2YAAAAJ&hl=ru

Повне найменування юридичної особи: Донецький національний університет імені Василя Стуса

Код за ЄДРПОУ: 02070803

Місцезнаходження: вул. 600-річчя, буд. 21, Вінниця, Вінницький р-н., 21021, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Жаровська Ірина Мирославівна

2. Iryna Zharovska

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3821-8120

Додаткова інформація: Web of Science Researcher ID НУ "Львівська політехніка" V-□8847-2017; UserID Google Scholar ehRqWboAAAAJ; Scopus AuthorID НУ "Львівська політехніка" □ 57297711600

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Львівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 02071010

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, буд. 12, Львів, 79013, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бєлова Мирослава Володимирівна

2. Miroslava Bielova

Кваліфікація: д.ю.н., доцент, 12.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2077-2342

Додаткова інформація: https://scholar.google.com.ua/citations?user=7nKWcH4AAAAJ&hl=ru

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, буд. 46, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Коваль Ірина Федорівна

2. Iryna Koval

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9348-3061

Додаткова інформація: ;https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216979706; https://scholar.google.com.ua/citations?user=0iLpTqIAAAAJ&hl=uk&oi=sra

Повне найменування юридичної особи: Донецький національний університет імені Василя Стуса

Код за ЄДРПОУ: 02070803

Місцезнаходження: вул. 600-річчя, буд. 21, Вінниця, Вінницький р-н., 21021, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Павлюченко Юлія Миколаївна

2. Yuliia Pavliuchenko

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1504-8384

Додаткова інформація: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57215498679; https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=KrPXz9MAAAAJ

Повне найменування юридичної особи: Донецький національний університет імені Василя Стуса

Код за ЄДРПОУ: 02070803

Місцезнаходження: вул. 600-річчя, буд. 21, Вінниця, Вінницький р-н., 21021, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради Гоцуляк Юрій Вікторович

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Хаджинов Ілля Васильович
Відповідальний за підготовку облікових документів	Солобут Ольга Сергіївна
Реєстратор	УкрІНТЕІ
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна

